

Paddenbescherming

Jelle van Dijk

Op veel plaatsen in Nederland zijn werkgroepen in het voorjaar actief met paddenbescherming. Padden zoeken in het najaar bossen en duinen op om zich daar in te graven. In het voorjaar ontwaken ze uit hun winterslaap en gaan dan op stap naar de sloot waar ze geboren zijn. Dit doen ze vooral in maart op regenachtige avonden als de temperatuur de tien graden nadert. Op veel plaatsen langs de binnenduinrand moeten ze een drukke weg oversteken voordat de sloot wordt bereikt. Hierbij komen duizenden padden om.

Hoewel de Noordwijkse paddenbescherming (nog) geen 40-jarig jubileum kent, is het Langeveld wel de enige plek in Nederland waar al meer dan 30 jaar paddenbescherming plaatsvindt. Vandaar een korte terugblik.

In 1973 werd de Natuurbeschermingswet van kracht. Hiermee werd de Gewone pad (*Bufo bufo*) een beschermde diersoort. In het voorjaar van 1974 deed de biologiëstudent Bas van Leeuwen onderzoek in het Langeveld. Hij telde alle doodgereden padden op de wegen Kapelleboslaan, Vogelaardreef, Boender, Wilgendam en Duinschoten. Elke morgen werden de doodgereden padden verwijderd om dubbeltellingen te voorkomen. Van Leeuwen kwam tot een totaal van 1975 doodgereden padden. Gelet op het feit dat zijn eerste telling pas op 30 maart plaatsvond, zullen het er vermoedelijk nog wel wat meer zijn geweest. Het hoogtepunt van de paddentrek valt immers vrijwel altijd voor 30 maart.

Met zijn telgegevens in de hand stapte Bas van Leeuwen naar het gemeentehuis waar hij het

college er van overtuigde dat de gemeente een taak heeft bij het beschermen van padden in het Langeveld. Hierna werd contact gelegd met het bestuur van onze vereniging. Na enig overleg werd door de gemeente 4000 gulden beschikbaar gesteld om in het voorjaar van 1975 een proeftraject van gaasafzettingen te voorzien. Op 8 maart 1975 gingen 29 leden onder leiding van Arno Bos aan de slag. Tussen camping Jan de Wit en het begin van de Langevelderslag werden over een afstand van ruim 100 meter aan beide zijden van de weg stroken gaas ingegraven die nog 30 cm boven de grond uitstaken. Om de 25 meter werd ook een vangemmer ingegraven. Padden die langs het raster zouden gaan lopen zouden vanzelf in deze emmers belanden. In één dag was de klus geklaard. Arie Cramer merkte in zijn rapportage op dat sommige leden die het graven niet gewend waren, er flink wat blaren aan overhielden.

Een groep vrijwilligers, waarbij ook medewerkers van Staatsbosbeheer, zorgde er vervolgens voor dat elke morgen de emmers geïnspecteerd werden. In dat eerste jaar werden op deze manier 119 padden overgezet. In maart 1976 werd het raster aan beide zijden van de weg met 100 meter uitgebreid in zuidelijke richting. In dat jaar werden 167

padden overgezet. Opvallend is dat in die eerste jaren de eerste padden pas begin april werdenesignaleerd. De verslagschrijvers van het eerste uur, Mart Gielen en Ees Aartse, merkten toen al op dat de meeste padden bij regenachtig weer en een temperatuur van minstens acht graden op pad gingen.

In 1977 werd het raster aan de oostzijde van de Kapelleboslaan verwijderd en overgebracht naar de westzijde waar op deze wijze een raster van ruim 350 meter werd gevormd. Het aantal padden in de vangemmers steeg nu tot 302. Bijna alle padden staken in dat jaar in maart over. In het verslag werden ook enkele Bruine kikkers, Groene kikkers en een Kleine watersalander genoemd.

In het verslag over 1979 werd geklaagd over het legen van de vangemmers door (goedwillende) onbekenden waardoor geen goed beeld van de paddentrek kon worden verkregen. Ook werd opgemerkt dat door eigen medewerkers hier en daar het gaas enige tijd verwijderd werd om de

terugtrek vanuit de sloten naar het duin te vergemakkelijken.

De situatie met rasters en vangemmers bleef gehandhaafd tot en met het voorjaar van 1982. In de zomer van dat jaar werd in opdracht van de gemeente, maar zonder overleg met ons bestuur, het gehele raster verwijderd. Het raster gaf teveel problemen bij het maaien van de bermen. De protesten van ons bestuur hadden tot gevolg dat de gemeente dranghekken ter beschikking stelde om op avonden met paddentrek de wegen in het Langeveld af te zetten. Bij de dranghekken werden schijnwerpers geplaatst zodat de dranghekken op enige afstand zichtbaar waren. Met de gemeente werd afgesproken dat alleen op avonden waarop 200 of meer dode padden waren gevonden tot afzetting zou worden overgegaan. Deze strenge eis was in 1987 al afgezwakt tot 100 padden per avond.

In 1983 vond deze vorm van paddenbescherming voor het eerst plaats. Elke avond in maart en april trokken enkele leden naar het Langeveld om te kijken of er padden overstaken. Al spoedig werd de praktijk dat elke waargenomen pad werd opgepakt en overgezet. Hiermee werd pas gestopt op het moment dat de hekken waren geplaatst. Dat dit tot gevaarlijke situaties leidde, moge duidelijk zijn. Daar veranderde nauwelijks iets aan toen er hesjes ter beschikking werden gesteld. Bijkomend verschijnsel was bovendien dat allerlei mensen, vaak ouders met kinderen, zich met de paddenbescherming gingen bemoeien. Met zaklantaarns gewapend liepen hele families kriskras over de Vogelaardreef om padden op te pakken en in de sloot te gooien. Soms waren de hekken al geplaatst voordat onze medewerkers in het Langeveld gearriveerd waren. Ook is het gebeurd dat vandalen een aantal hekken in de sloot gooiden. Een andere keer werd de bestuursvergadering in februari afgebroken doordat bewoners van de Kapelleboslaan alarm sloegen wegens massale paddentrek. Enkele bestuursleden belden de betreffende ambtenaren die gelukkig bereid bleken nog dezelfde avond de dranghekken te plaatsen. Helaas was men niet in de gelegenheid ook de bijbehorende verlichting aan te brengen. Nog geen uur na plaatsing vloog een auto in de hekken bij Ruigenhoek. Naar verluid ging het hierbij om een ambtenaar van de gemeente Noordwijk die zelf betrokken was geweest bij het plaatsen van de hekken!

Na de eerste ervaringen begon ons bestuur bij de gemeente aan te dringen op een meer permanente

oplossing. Op een lezing over padden door de bioloog Bas van Leeuwen in juni 1983 werd de mogelijkheid van paddentunnels uitvoerig aan de orde gesteld. Het bestuur ging in 1985 een kijkje nemen in Overveen waar toen al met tunnels ervaring was opgedaan. Deze oplossing werd de volgende jaren bij het college bepleit.

De situatie met losse dranghekken duurde voort tot en met 1990. De gemeente schrok aanvankelijk terug voor de kosten van tunnels, ondanks een subsidie van de provincie Zuid-Holland. In 1990

leek het er toch nog van te komen. Tussen de Langevelderslag en de ingang van het zweefvliegveld zou een proefvak met daarin drie tunnels en bijbehorende toevoerstroken worden aangelegd. Gekozen was voor een tunnel met een soort raster als afdekking. Deze uitvoering, zo was in Bergen gebleken, voldeed veel beter dan een geheel dichte buis zoals in Overveen. Eind februari werden op drie plaatsen gleuven in het asfalt gezaagd. Hierop ontstond nogal tumult bij enkele bewoners van de Vogelaardreef. Men vreesde ernstige geluidsoverlast na aanleg van deze 'rastertunnels'. Hierop werd het tunnelproject afgeblazen.

In het overleg met de gemeente dat hierna volgde werd besloten definitief af te zien van tunnels. De losse dranghekken kwamen ook niet meer terug. Hiervoor in de plaats kwamen de voorzieningen zoals die tot op de dag van vandaag nog functioneren. Duidelijke verbeteringen waren de knipperlichten en waarschuwborden op ruime afstand van de hekken, het aangeven van een omleidingsroute en het verankeren met sloten van de draaihekken. Omdat werd vastgesteld dat niet alleen de bewoners om de hekken heenreden, werd aan de gemeente gevraagd een proef te nemen met volledige afzetting. Dit werd steeds geweigerd. Wel werd verhoogde surveillance door de politie

toegezegd. De waarschuwborden op de draaihekkens werden nogal eens gestolen. Gelukkig zorgde de gemeente snel voor vervanging.

In de huidige situatie worden nog steeds veel padden doodgereden. In de verslagen die ieder jaar in de Strandloper verschijnen, is te lezen dat dit veroorzaakt wordt door mensen die om de afzettingen heenrijden. Desondanks kan worden vastgesteld dat in het Langeveld nog steeds een grote paddenpopulatie aanwezig is, vermoedelijk dankzij onze inspanningen.

Verbetering in de situatie zal ontstaan door het natuurontwikkelingsproject in het Langeveld. In 2003 is het Zuid-Hollands Landschap begonnen met twee percelen aan het begin van de Langevelderslag. Hier is een duinrel gegraven en

ook werden twee grote poelen aangelegd. In de laatste maanden van 2005 is de tweede fase van dit project uitgevoerd. Tot aan het zweefvliegveld is de duinrel doorgetrokken en ook zijn in de vroegere graslanden vier grote poelen gegraven. Op weg van de duinen naar de poldersloten zullen de padden dit voorjaar al heel wat water tegenkomen. Wij hopen dat de padden deze nieuwe waterpartijen zullen accepteren en dat ze hier hun dril zullen afzetten. Een negatief punt momenteel is natuurlijk wel dat in deze waterpartijen elke vorm van begroeiing ontbreekt. Toch verwachten we dat in dit voorjaar (2006) al minder padden bij de Vogelaardreef zullen oversteken. Blijkt dat onze verwachtingen uitkomen dan kan wellicht na ruim 30 jaar een einde komen aan de paddenbescherming door middel van afzettingen.

De vriend van groot en klein is Hein.
Hij kletst de oren van je kop
maar aan zijn geestdrift zit geen stop.

En Henk heeft een tuin met bomen,
het is moeilijk er te komen
hij noemt de planten alle in 't Latijn
dat zal wel vanwege zijn opleiding zijn.

Vader Kramer
wat niet rijmt
maar 't past zo bij die man
zo vaderlijk als 't kan

Na alle financiële zaken,
mag Aartse nu zijn
zuchten slaken
en onbezorgd genieten
van fuut en grieten.

Als Passchier je ergens brengt is het o.k.
Z'n vrouw mocht deze keer niet mee.
Hij zorgt voor tochten met de boot
en voor een diner in het groot.
Hij rent zich rot van haar naar hot.
Maar reken dat we dankbaar zijn,
En zeggen Dick, het was weer fijn.

Annie

